

vergadering **C268**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 12 mei 2022

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de uitdagingen voor de persvrijheid in Vlaanderen – 2774 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de bijdrage van de VRT aan het Vlaamse videostreamingplatform Streamz – 2852 (2021-2022)	9
VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over een gezamenlijk platform voor Vlaamse podcasts – 2853 (2021-2022)	16

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de uitdagingen voor de persvrijheid in Vlaanderen
– 2774 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister, collega's, 3 mei is wereldwijd de dag van de persvrijheid. In Brussel organiseren we dan ook Difference Day.

Naar aanleiding van de viering dit jaar publiceerde de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) het rapport 'Persvrijheid: ook in Vlaanderen/België een issue'. In dat rapport worden de bezorgdheden en uitdagingen voor de persvrijheid in Vlaanderen en België opgesomd. Ook in ons land is het waarborgen en het veiligstellen van de persvrijheid immers helaas een blijvende uitdaging. Ook in ons land staat persvrijheid op verschillende fronten onder druk.

Ten eerste begint persvrijheid bij de veiligheid van de journalisten. De laatste tijd neemt de fysieke en verbale agressie tegenover journalisten wereldwijd én ook in ons land toe. Journalisten worden meer en meer geïntimideerd. De VVJ heeft een hele opsomming gemaakt van alle vormen van intimidatie tegen journalisten de afgelopen jaren in ons land. Denk maar aan de anticoronabetogingen en het dreigbericht aan het adres van DPG Media vorig jaar. Nochtans is het zo belangrijk dat journalisten in alle veiligheid hun job kunnen uitoefenen.

Ten tweede is onafhankelijkheid sowieso een belangrijke pijler van persvrijheid. Journalisten moeten te allen prijze op een onafhankelijke manier hun werk kunnen doen, wars van enige politieke en commerciële druk binnen het eigen mediabedrijf. Door de nieuwe digitale bedrijfsmodellen van de media spelen algoritmen een steeds grotere rol in de journalistieke keuzes. Die zetten dan weer de autonome journalistiek op een of andere manier toch wel onder druk. Bovendien zoeken Vlaamse mediabedrijven alsmaar meer economische extensies buiten de journalistiek – commerciële extensies –, wat dan ook weer het risico op belangenvermenging groot maakt.

Ten derde wordt persvrijheid gewaarborgd door goede arbeidsomstandigheden op de redactievloer. Dat betekent dat het journalistieke werk moet lonen. Mensen moeten hun boterham kunnen verdienen. Vandaag werken journalisten helaas te vaak als freelancers, met grote werkonzekerheid en een laag loon. Dat is de realiteit. Bovendien weigeren alle grote Vlaamse mediabedrijven, behalve Mediahuis, in tijden van hoge inflatie een indexering door te voeren van de vergoeding van de freelancers. Dat betekent dat freelancejournalisten die al moeite hadden om de eindjes aan elkaar te knopen, het vandaag nog moeilijker krijgen om onder andere hun verhoogde energiefacturen te kunnen betalen.

Ten vierde blijft de toegang tot informatie voor journalisten soms moeilijk. Daarnaast zijn er ook onthullingen over spyware en privédetectives die tegen journalisten worden ingezet, en ten slotte blijft het ook nog wachten op een stevige wettelijke bescherming van klokkenluiders.

Ten slotte vreest de VVJ, nu de verschillende overheden verzoeken en vragen om de strijd aan te gaan tegen desinformatie en haatspraak, dat journalisten en nieuwsmedia 'collateral damage' dreigen te worden indien de slinger op dat vlak dan weer te ver zou doorslaan. Ook de groeiende praktijk van Strategic Lawsuit Against Public Participation (SLAPP), waar we trouwens met de commissie al een resolutie rond gemaakt hebben, baart de VVJ meer en meer zorgen. De VVJ roept zowel de Europese als de nationale overheden op om de krachten te bundelen om

gerechtelijke intimidatie tegen journalisten te stoppen, ook in ons land. We zien tot welke excessen dit kan leiden. Het volstaat om naar Rusland te kijken, waar je ziet hoe dramatisch het aan de laars lappen van deze initiatieven gewoon een oorlog mogelijk maakt.

Minister, daarom heb ik de volgende vragen.

Hoe evalueert u de staat van de persvrijheid in Vlaanderen en België? Deelt u de bezorgdheden en de uitdagingen die de VVJ vooropstelt?

Wat zult u concreet nog verder ondernemen om de persvrijheid te verbeteren in Vlaanderen en bij uitbreiding in België? We moeten daar uiteraard ook federaal kijken.

Gaat u de Vlaamse mediabedrijven opnieuw oproepen om de vergoeding voor de freelancers ook te indexeren?

Wat is de stand van zaken inzake de regelgeving tegen SLAPP, nu op Europees niveau aan de vooravond van 3 mei – toen ik mijn vraag indiende – maatregelen werden genomen die intimiderende rechtszaken tegen journalisten en mensenrechtenactivisten aan banden moeten leggen, in de vorm van een combinatie van bindende maatregelen in grensoverschrijdende rechtszaken en soft measures in zuiver interne SLAPP-zaken? Plant u daarover overleg met de andere overheden en welke acties gaat u zelf ondernemen?

Dank u wel. Ik kijk uit naar uw antwoorden.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Bedankt, collega Segers, voor de vraag over de uitdagingen voor de persvrijheid in Vlaanderen. De vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid zijn hoekstenen van onze democratie, van onze democratische rechtsstaat, die essentieel zijn, die we ter harte moeten nemen en die inderdaad uitgedaagd worden.

Ik ben ervan overtuigd dat de persvrijheid in Vlaanderen nog steeds gegarandeerd is en ook zeer sterk is, met kritische journalisten en autonome redacties, zowel vanuit de publieke omroep als vanuit de diverse private mediabedrijven, groot en klein. Omdat het om een van de fundamenteën van onze rechtsstaat gaat, moeten we uiteraard aandachtig zijn voor alles wat onze persvrijheid mogelijk onder druk kan zetten. De bezorgdheden van de VVJ worden absoluut ter harte genomen.

De persvrijheid hangt in grote mate samen met de veiligheid van journalisten. Ik werk momenteel samen met de sector aan een plan ter bevordering van de veiligheid van journalisten en fotografen bij de uitoefening van hun job. Ik heb daartoe ook de VVJ uitgenodigd, samen met vertegenwoordigers van diverse hoofdredacties en de twee collega's die federaal bevoegd zijn, de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie. Een eerste vergadering vond plaats in februari, en er was ook een opvolgvergadering eind maart. We zijn, samen met de VVJ en de federale collega's, ver gevorderd om maatregelen te nemen. We zijn die nog aan het finaliseren en gaan ze ook heel snel kunnen lanceren, maar ik zal u al een stand van zaken geven van de concrete sporen waarrond we aan het werken zijn.

Ten eerste wordt er gewerkt rond opleidingen. We merken effectief dat er heel wat nood is aan specifieke opleidingen. We merken het nu ook in de oorlog in Oekraïne, waar we journalisten hebben die getraind zijn om in oorlogsgebied te werken. Daar bestaan klassieke trainingen voor. Er bestaan minder opleidingen om om te gaan met gevaarlijke situaties, bijvoorbeeld bij manifestaties in ons eigen land. Daar rond kan er zeker nog meer gewerkt worden.

Concreet zal de VVJ op een nieuwe website een overzicht geven van welke opleidingen al bestaan. Samen met de FOD Binnenlandse Zaken en de federale politie bekijken ze ook welke aanvullende opleidingen uitgewerkt kunnen worden. Denk daarbij aan specifieke veiligheidstrainingen voor journalisten, fotografen en cameramensen, zowel ter bescherming van de fysieke als de online integriteit. Dat is het eerste spoor.

Ten tweede werken we ook aan een centraal informatieplatform. Naar analogie met het Nederlandse platform persveilig.nl heeft de VVJ de domeinnaam persveilig.be aangekocht. Momenteel werkt de VVJ aan een testversie via een sectie op hun eigen website. Als alle informatie op punt staat, zal het nieuwe platform gelanceerd worden. Daarvoor mikken we op het einde van deze maand. Er wordt voorzien in drie inhoudelijke luiken. Ten eerste, informatie rond belangrijke thema's zoals onveiligheid voorkomen, hoe ermee omgaan en hoe klacht indienen. Ten tweede, een overzicht van de verschillende vormingen en trainingen waar ik het daarnet over had. Ten derde – belangrijk –, het meldpunt voor journalisten zal ook een prominente plaats krijgen, zodat journalisten er makkelijk online aangifte kunnen doen van wanpraktijken. Dat is het tweede spoor.

Ten derde is er ook de herziening van het Strafwetboek. Daar hebben we het hier in de commissie al herhaaldelijk over gehad. Boek II van het Strafwetboek wordt momenteel federaal herzien in het kader van de zwaardere bestraffing in het geval van fysieke agressie tegen journalisten. Volgens de informatie die we hebben gekregen van de minister van Justitie, zullen journalisten worden toegevoegd aan de lijst van beschermde beroepen, zoals wij ook herhaaldelijk hebben gevraagd. Gewelddelicten tegen journalisten zullen dan zwaarder bestraft worden. Ik denk, collega's, dat het op dit punt zinvol is om vanuit deze commissie nog eens aan te geven dat er rond dit voorstel unanimititeit bestaat, zodat men zich op federaal niveau ook gesterkt voelt om dit ontwerp van de minister van Justitie ook effectief goed te keuren.

Ten vierde is er ook een en ander bekeken rond registratie, codering en opvolging. Daarvoor is er niet alleen contact met Binnenlandse Zaken, maar ook met Justitie en het Openbaar Ministerie. Eenmaal het Strafwetboek is aangepast, zullen journalisten erkend worden als beschermde beroepsgroep. Dat heeft een aantal mogelijke consequenties. Er moet sowieso gevolg worden gegeven aan een melding van agressie tegen journalisten. Er zal ook een aparte tag worden toegevoegd zodat dossiers van journalisten goed worden geregistreerd en opgevolgd. Er zal ook frequent contact zijn tussen persmagistraten, de VVJ en de Association des Journalistes Professionnels (AJP).

U hebt ook gepeild naar het standpunt rond de freelancers. De arbeidsomstandigheden van journalisten behoren in eerste instantie tot de federale bevoegdheden. Ik wil mediabedrijven zeker stimuleren om een correct personeelsbeleid te voeren. Specifiek voor zelfstandigen moet er naar een faire vergoeding worden gestreefd. In tijden van hoge inflatie met een automatische loonindexatie voor bedienden is de situatie voor freelancers en zelfstandigen zeker een terecht aandachtspunt. Ik wijs in dit verband ook naar het Sociaal Charter voor de Mediasector, waardoor de grote mediabedrijven gebonden zijn. Het charter bepaalt dat er moet worden gestreefd naar correcte vergoedingen voor geleverde prestaties, rekening houdend met de concurrentiële omgeving. Voor zelfstandigen moet er worden gestreefd naar een faire vergoeding.

Tot slot behandel ik uw laatste vraag over SLAPP. U weet dat de Europese Commissie op 28 april 2022 haar voorstel inzake SLAPP heeft gepubliceerd, zoals reeds aangekondigd in het European Democracy Action Plan. Over de richtlijn zal nu worden onderhandeld in de Raadswerkgroep Burgerlijk Recht.

De VVJ heeft aangegeven bezorgd te zijn over de draagwijdte van dit voorstel van richtlijn omdat het vooral zaken vat die grensoverschrijdend zijn, in dit geval: tussen twee landen, en niet te verwarren met ons actieplan tegen grensoverschrijdend gedrag. De overgrote meerderheid van de SLAPP-problematiek speelt zich echter af binnen eenzelfde land, bijvoorbeeld binnen België of binnen Vlaanderen. Idealerweise zou deze aanbeveling ook voor dit soort zaken kunnen worden ingezet en advies geven aan nationale overheden om bepaalde zaken aan te pakken of op te zetten met betrekking tot anti-SLAPP. Over de richtlijn moet sowieso wel nog verder onderhandeld worden door de lidstaten en het Europees Parlement. We bekijken momenteel of verdere verfijning opportuun is.

De aanpassing van de gerechtelijke procedures is een federale bevoegdheid. Ik heb er bij de minister van Justitie al herhaaldelijk op aangedrongen om dit zeker ter harte te nemen en van nabij op te volgen. Hij heeft bevestigd dat dit het geval zou zijn.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister, ik moet zeggen dat ik bijzonder blij ben met uw antwoord. Het is een nagel waar ik al heel lang op klop, en u ook. U hebt in uw beleid aandacht voor het vrijwaren van onze onafhankelijke en kwaliteitsvolle journalistiek. Persvrijheid en vrijheid van meningsuiting zijn, zoals u zegt, een hoeksteen van onze democratie. Dat zijn geen holle woorden. Het volstaat te kijken naar wat in Rusland gebeurt, waar de staatszenders al jarenlang de Russische burgers een rad voor de ogen draaien via uitgekiende propaganda, censuur en desinformatie. Ik kan dat persoonlijk getuigen, want mijn eigen familie gelooft geen woord van wat wij hier zien. Wanneer zelfs de staatstelevisie beelden van Boetsja toont met de vermelding 'fake news' en dat het acteurs zijn die daar liggen, dan maak je niet alleen een oorlog mogelijk maar ondermijnt je de democratie, en je zet de wereldvrede op het spel. Ik wist dat we op dezelfde lijn zaten.

Ik stel er al een paar jaar vragen over, maar ik vond het laatste rapport en de verzuchtingen van de VVJ belangrijk om onder de aandacht te brengen. Ik ben heel verheugd dat u ondertussen ook al heel veel stappen vooruit hebt gezet met het plan voor veiligheid voor journalisten. Het is ook goed dat u daar de fotografen, de fotojournalisten, bij rekent.

Er is uiteraard nood aan opleidingen. Het volstaat om te kijken op het Meldpunt Agressie tegen Journalisten van de VVJ om het lijstje te zien, een chronologisch overzicht van de meldingen in 2021 en 2022. De lijst is lang van journalisten die geïntimideerd zijn en waartegen geweld is gebeurd. We zijn al een brug te ver als VRT-journalisten het logo van hun microfoon halen uit angst dat ze zouden worden bedreigd. We moeten aan die opleiding werken.

Het centraal platform is ook heel belangrijk. Ik wou ook absoluut de vraag stellen of het meldpunt daaraan gekoppeld zou worden. U gaf al meteen antwoord: het zal een centrale plaats daarin krijgen. We maken een mijlpaal door journalisten op te nemen in het lijstje van beschermde beroepen.

Als bedrijven als DPG in Nederland zoveel overnames kunnen doen, zoveel miljoenen euro winst kunnen maken, dan lijkt fair pay voor hun eigen werknemers en uitbreiding van redacties, maar ook voor de freelancers die in een precare situatie zitten, peanuts voor hen. Ik hoop echt dat het sociaal charter zal worden nageleefd. Indien niet, dan moeten we echt wel eens de financiering van de subsidies aan de persbedrijven tegen het licht houden. Die zouden kunnen worden gekoppeld aan enkele voorwaarden.

Mijn bijkomende vraag is: welke timing voorziet u voor de uitrol van al deze plannen?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Bedankt voor de interessante vraag, collega. Ik wou gewoon iets meegeven. Exact twee weken geleden was ik in Straatsburg voor de parlementaire vergadering van de Raad van Europa. Daar is ook een commissie die zich onder andere met cultuur en media inlaat, en ik heb het genoeg om daar deel van uit te maken.

We hebben daar de primeur gekregen van het rapport dat vanuit de Raad van Europa jaarlijks wordt uitgebracht, door een platform dat daar werkzaam is om de bescherming van journalistiek en de veiligheid van journalisten te promoten. Ik heb het op de trein terug eens doorgenomen. Ik was niet zo goed gezind dat ons land daar ook een paar keer in werd vernoemd. Het gaat effectief om de gevallen waarover collega Segers het had: de aanvallen of bedreigingen en beledigingen tegenover journalisten die demonstraties coveren, door tegenstanders van de gezondheidsbeperkingen die werden opgelegd door de regering in het kader van de covidcrisis. En er werd ook nog gesignaleerd dat journalisten hier bedreigd werden terwijl ze tekorten en de onregelmatigheden in het publieke management van die crisis probeerden te onderzoeken. België wordt daar een paar keer vernoemd.

In zo'n boekje staan natuurlijk ook aanbevelingen. Mijn vraag is of u die aanbevelingen zeker ter harte wilt nemen. U moet ze zeker eens nalezen. Het viel me op dat in het Verenigd Koninkrijk vorig jaar in maart 2021 een nationaal actieplan is goedgekeurd voor de vrijheid van journalisten. Kent u dat plan? Kunnen we niet samen met de federale overheid naar een plan toewerken om de veiligheid van alle journalisten te garanderen.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik wil in de eerste plaats de gepassioneerde collega Segers bedanken om er nog eens op te wijzen dat er heel wat bevoegdheden naar Vlaanderen mogen overkomen, zodat een Vlaams minister van Media de volledige bevoegdheid heeft om de zaken die hier worden aangekaart, aan te pakken. Persvrijheid is van levensbelang.

Ik kijk op van de feiten die collega Brouwers hier aanhaalt. Ik ben dan ook heel blij dat u hier net aanhaalde wat er al allemaal aan initiatieven wordt genomen: trainingen, een centraal informatieplan, een opleiding, de verbetering van de arbeidsomstandigheden van journalisten. Ook een groot deel van dat werk situeert zich op federaal niveau. Ik weet het, u hebt dat gezegd, collega Segers, dat is absoluut geen terechtwijzing.

SLAPP maakt ook ons bezorgd, maar ook dat is federale materie. Het is aan de minister van Justitie om misbruik van de rechtsgang te bestrijden.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): België staat in de jaarlijkse persvrijheidsindex in 2021 pas op plaats 23. Vorig jaar was dat nog plaats 11. Daar kunnen we als voorstanders van een liberale democratie niet blij om zijn. De maatschappelijke ontwikkeling waarbij kwalitatief journalistiek werk onder druk komt te staan door het aanwakkeren van wantrouwen, door journalisten als establishment af te schilderen of door halfgare complottheorieën doen daar zeker geen goed aan. Ook vanuit de politiek moeten we dat goed indachtig zijn.

De veiligheid van de journalisten is zeker een must. Wanneer we vernemen dat journalisten minder en minder happig zijn om verslagen te maken over gecontesteerde manifestaties en betogingen, bijvoorbeeld in het kader van de covidcrisis, dan maakt dat de problemen duidelijk.

Minister, u maakte begin dit jaar in deze commissie bekend dat u het meldpunt voor agressie bij de VVJ beter bekend zou maken en dat u de cijfers zou bekijken. Hebt u hierover cijfers? Wat leert u hieruit?

Wat betreft de contractuele relaties die mediabedrijven onderhouden met hun werknemers en freelancers, is het als overheid moeilijk om hierop in te grijpen. Dat zou trouwens ook niet wenselijk zijn. Wij herhalen hier steeds dat het gezond verstand uiteindelijk de boventoon zou moeten voeren. De commerciële spelers die journalistieke producten aanbieden, zouden zelf ook de waarde van een gedegen kwaliteit moeten inzien. De waarde van een product staat of valt met de kracht en de kwaliteit van de journalisten, en dat zal volgens ons ook zo blijven.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel voor de aanvullende opmerkingen en vragen, die aangeven dat de zorg rond dit dossier door bijna alle fracties wordt gedeeld in deze commissie.

Misschien kan ik even starten met de Europese dimensie. Ik was gisteren op de 55e bijeenkomst van het European Platform of Regulatory Authorities (EPRA). Dat is eigenlijk de Europese koepel van mediaregulatoren. Daar waren meer dan vijftig regulatoren aanwezig. Dat is dus breder dan de Europese Unie, waar de European Regulators Group for Audiovisual Media Services (ERGA) de koepel is. Ik heb daar in mijn toespraak ook verwezen naar het belangrijke project van de European Media Freedom Act, waar we richting ons voorzitterschap begin 2024 hard aan willen meewerken en ook de ambitie van de Europese Commissie willen ondersteunen om de puntjes op de i te zetten van het belang van mediavrijheid in alle landen van de Europese Unie.

In dat verband rijst een belangrijke vraag die we ook gaan moeten beantwoorden, namelijk of desinformatie daarin moet voorkomen en ook of we een definiëring moeten geven van propaganda bijvoorbeeld. In dat verband verwijs ik ook naar de beslissing om bijvoorbeeld Russia Today van Telenet te schrappen, wat inderdaad in de strijd tegen desinformatie en de agressieve houding van de Russische Federatie tegen Europa verantwoord leek. Dat zijn discussies die mijns inziens daar aan bod moeten komen.

Collega Brouwers, u verwijst naar heel interessante aanbevelingen van de Raad van Europa en ook naar het plan in het Verenigd Koninkrijk. Ik zal dat zeker nog eens grondig bekijken. In elk geval zijn we ons bewust van het nut van internationale voorbeelden om de veiligheid van journalisten te versterken. Ik heb in dat verband recent ook een ontmoeting gehad met mevrouw Teresa Ribeiro, die de verantwoordelijke voor mediavrijheid is bij de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE). Interessant aan die organisatie is dat ook de Russische Federatie daar deel van uitmaakt. Zij heeft daarover ook een zeer interessante stellingname en heeft heel veel interessante aanbevelingen rond de veiligheid van journalisten. We zijn ook in contact met haar diensten om te kijken of we nog verder kunnen leren van praktijken binnen haar lidstaten, uiteraard niet de Europese federatie, maar mogelijk wel het Verenigd Koninkrijk. Dat is, denk ik, zeker.

Voor het overige, collega Van Werde, wijst u er terecht op dat wij hier moeten samenwerken met de federale collega's van Binnenlandse Zaken en Justitie, niet onmiddellijk de domeinen die deel zullen uitmaken van een volgende ronde in de staatshervorming, denk ik, maar dat valt te bekijken.

Collega Tommelein, wat de cijfers van het meldpunt betreft, heb ik in een vorige commissiebespreking de toen meest recente cijfers gegeven. Ik heb momenteel geen nieuwere cijfers bij de hand, maar ik wil gerust in functie van een volgende vraag, of eventueel als we ze nu al hebben, dit ook laten toevoegen aan het verslag.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dank u wel, minister en beste collega's. Ik ben bijzonder verheugd over de unanimititeit en ook de grondigheid waarmee we deze kwestie toch samen willen tackelen.

U verwijst naar de European Media Freedom Act. Ik denk dat dat een belangrijke mijlpaal zal zijn. De publieke consultatie daarover loopt nog altijd. Misschien zijn er wel manieren – of om de VVJ te vragen – om aan die publieke consultatie vanuit Vlaanderen, en België zeker, bij te dragen.

Ik ben dus verheugd met alle stappen die gezet worden. Ik denk dat dit een zaak is van ons allemaal. Maar in verband met het bannen van de Russische zenders: mijn standpunt is daar niet dat dat gerechtvaardigd is vandaag, en ik deel daarmee het standpunt van de Europese Journalistenfederatie, en ook dat van onder anderen professor Dirk Voorhoof, die dit ook ten stelligste afkeurt. Propaganda bestrijden met censuur is echt niet de goede manier. Wij hebben binnen de Europese regulatoren verschillende instrumenten die het mogelijk maken om zenders te bannen, maar een eenzijdige politieke beslissing nemen op dat vlak, dat lijkt mij een hellend vlak waarvoor we de Europese waarden echt niet onder druk mogen zetten, wat wel gebeurt. Maar dat verdient een andere discussie.

Laat het ons met z'n allen dus samen verder opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de bijdrage van de VRT aan het Vlaamse videostreamingplatform Streamz – 2852 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): "In de Vlaamse mediasector wordt gewerkt aan een betalend niet-lineair aanbod met focus op Vlaamse content. Aangezien de VRT de grootste catalogus heeft inzake Vlaamse kwaliteitsvolle fictieproducties vragen we aan de VRT om vanuit een rendabel businessplan in dit project mee te stappen. Er wordt een maximale inspanning gedaan om alle landelijke mediaspelers te betrekken bij dit project."

Minister, deze belangrijke paragraaf met betrekking tot de marktversterkende rol die de publieke omroep moet opnemen in het Vlaamse medialandschap, staat integraal te lezen in ons Vlaams regeerakkoord en in de beleidsnota Media.

Die paragraaf staat daar uiteraard niet zomaar. In 2018 werd immers door de vorige Vlaamse mediaminister een studie besteld naar de leefbaarheid van de Vlaamse audiovisuele sector. Het rapport bevatte de resultaten van een onderzoek naar het kijkgedrag van de Vlamingen en gaf enkele belangrijke aanbevelingen voor het Vlaamse beleid. Een van de beleidsaanbevelingen uit deze studie, die in de deze commissie ook werd besproken, was dat er werk moest worden gemaakt van een Vlaams SVOD-initiatief (subscription video on demand) met een focus op Vlaamse content. SVOD is de afgelopen jaren immers een echte groeimarkt gebleken waar tal van internationale spelers actief zijn. Netflix, YouTube, Disney zijn allemaal dingen die ik bij mij thuis regelmatig op televisie zie passeren. Zelfs wie niet is geabonneerd, zal niet verbaasd opkijken bij het horen van deze namen. Ten tijde van de studie ontbrak het aan een concreet project rond Vlaamse content. Om te vermijden dat de investeringen in Vlaamse content in het gedrang zouden

komen, vooral als gevolg van het massaal doorspoelen van reclame bij vooral fictie, zou SVOD voor een nieuwe inkomstenbron kunnen zorgen. Om leefbaar te zijn in een kleine afzetmarkt in Vlaanderen, gedomineerd door internationale streamingplatformen die hun content internationaal uitrollen, was het de nadrukkelijke aanbeveling dat de Vlaamse omroepen hiervoor dienden samen te werken.

Ondertussen werd in het najaar van 2020 het Vlaamse videostreamingplatform Streamz gelanceerd, dat in de vorm van een abonnementsformule Vlaamse reeksen aanbiedt. Maar, in tegenstelling tot wat in het regeerakkoord werd gesuggereerd, is Streamz een platform waar de VRT geen deel van uitmaakte. Het platform werd opgericht door Telenet en DPG Media, terwijl de VRT klaarblijkelijk niet wou instappen in dat Vlaamse streamingproject.

Niettemin hebben we in de beheersovereenkomst 2021-2025 opnieuw een aantal belangrijke bepalingen opgenomen over de rol van de publieke omroep ten aanzien van dergelijke streamingdienst, zoals de volgende.

De VRT exploreert samenwerkingen op het vlak van de valorisatie van audio en audiovisuele content. Het aanbod van de VRT kan geëxploiteerd worden op platformen van derden. De VRT zal vanuit een rendabel businessplan in betalende niet-lineaire diensten met focus op Vlaamse content meestappen en samenwerken op het vlak van fictie. De VRT werkt prioritair en op een marktconforme manier samen met initiatieven die Vlaams, lokaal aanbod een prominente plaats in hun aanbod geven, om samen met deze partners ten volle in te zetten op de valorisatie van fictie.

Minister, gelet op deze belangrijke opdracht die we in de beheersovereenkomst hebben opgenomen, stel ik u graag een aantal vragen.

Op welke wijze werkt de VRT vandaag marktversterkend samen met Streamz ten einde de Vlaamse audiovisuele sector mee te ondersteunen in de concurrentiestrijd met de internationale platformen?

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de gevraagde samenwerking vanuit een rendabel businessplan in betalende niet-lineaire diensten met focus op Vlaamse content? Wat heeft de VRT hieromtrent gerealiseerd sinds de start van de beheersovereenkomst? Welke plannen heeft ze hieromtrent nog ?

Op welke wijze werkt de VRT prioritair en marktconform samen met initiatieven die Vlaams lokaal aanbod een prominente plaats in hun aanbod geven?

In welke mate wordt het aanbod van de VRT effectief geëxploiteerd op platformen van derden? Kan dit worden toegelicht? Over welke platformen gaat het hier concreet?

Welke en hoeveel marktversterkende projecten werden met Streamz gerealiseerd vanaf de start van de beheersovereenkomst? Hoeveel daarvan gingen over exclusieve previews van Vlaamse fictie? Hoe verhoudt zich dat tot de internationale streamingdiensten? Hoe verhoudt zich dat ten opzichte van VRT NU? In welke mate is dit verschillend tegenover de periode 2019-2020?

Hoe evalueert u, minister, de marktversterkende rol van de VRT inzake de ondersteuning van een Vlaams SVOD-platform?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Bedankt, collega Tommelein, voor de vraag rond Streamz. U weet dat ik het initiatief om over een Vlaamse Streamz met Vlaamse participatie te beschikken, steun en dat we de VRT, als publieke omroep, hebben gevraagd om ermee samen te werken, wat de VRT ook van harte heeft gedaan. Ik zal proberen u een stand van zaken te geven en een mogelijke blik op de toekomst.

Ten eerste is er bij de start in 2020 een afspraak gemaakt tussen de VRT en Streamz om bij de lancering van Streamz VRT-programma's aan te bieden. Na het afsluiten van deze overeenkomst hebben er ook verschillende gesprekken plaatsgevonden rond nieuwe mogelijke samenwerkingen. Uiteindelijk is men niet tot een structurele samenwerking gekomen.

De VRT en Streamz hebben wel een nieuwe catalogusdeal gesloten en er werd ook een licentie met betrekking tot een nieuwe Studio 100/Ketnet-catalogus afgesloten. Dat betekent concreet dat er op Streamz zowel een aantal premium- als archieftitels worden aangeboden. Voorbeelden van programma's die ooit op VRT-zenders zijn uitgezonden en in de archiefcatalogus van Streamz worden aangeboden, zijn FC De Kampioenen, Witse, Over Water, Geub, Het Eiland, Basta, Ghost Rockers, Mega Mindy, en ga zo maar door. Want het aanbod is veel groter. Cheyenne & Lola, Black-out en Albatros werden in preview ook op Streamz aangeboden.

Wat de high-end fictiereeksen betreft waarvan de VRT sinds 2019 tot vandaag coproducent is, kan ik de volgende cijfers meegeven. Het gaat in totaal over vijftien titels. In 2019 werden twee van de vier reeksen in eerste window aangeboden bij Telenet en een reeks in eerste window op VRT NU. In 2020 werden drie van de zes reeksen in eerste window aangeboden op Streamz en geen in eerste window op VRT NU. In 2021 werd een van de drie reeksen in eerste window op VRT NU aangeboden. In 2022 werd een van de twee reeksen in eerste window op VRT NU aangeboden.

Op basis van haar distributiestrategie beschouwt de VRT de lokale platformen als bevoorrechte partners. Het spreekt voor zich dat dat ook voor ons heel erg belangrijk is. Dat neemt natuurlijk niet weg dat de VRT ook samenwerkingen aangaat met internationale spelers. Zo zijn de VRT en betrokken producenten coproductie-samenwerkingen met Netflix aangegaan voor Twee Zomers, Undercover, Diamonds en Ferry. Daarnaast zijn er ook licentieafspraken gemaakt over een aantal individuele titels zoals Beau Séjour, Tabula Rasa, De Twaalf enzovoort. De VRT is voor al deze reeksen de bestellende omroep en de meerderheidscoproducent en behoudt steeds het eerste window in Vlaanderen. Dit geldt niet voor Diamonds en Ferry, waar de VRT een minderheidspartner is en dus geen aanspraak maakt op het eerste window. Met Amazon is er een samenwerking rond De Club. Ook hier is de VRT de bestellende omroep en meerderheidscoproducent en behoudt ze dus het eerste window in Vlaanderen.

Aangezien het de basisfilosofie van mijn beleid is om de samenwerking tussen de verschillende mediaspelers te stimuleren en waar mogelijk te faciliteren, vind ik het cruciaal dat er op het vlak van contentuitwisseling een wederzijds overtuigende samenwerking komt tussen de VRT en Streamz. Ik ben mij er ook van bewust dat het niet evident is om een goed evenwicht te vinden tussen de verschillende belangen, al ben ik ervan overtuigd dat het in het belang is van de beide bedrijven.

De VRT moet haar digitale ambities uiteraard kunnen realiseren. Daarin heeft VRT NU een belangrijke rol. U weet dat we in de beheersovereenkomst aan de VRT hebben gevraagd om 85 procent van de Vlamingen te bereiken en 75 procent van de jongeren, op een moment dat meer en meer jongeren aangeven dat ze zelfs geen televisieabonnement meer nemen, maar bijvoorbeeld enkel een vast of zelfs enkel een mobiel internetabonnement. Dan weet je dat je op het vlak van digitale strategie heel sterke ambities moet hebben, ook via VRT NU. Maar het spreekt voor zich dat VRT NU niet de grootste concurrent van Streamz mag zijn. De ene is een AVOD-speler (advertising video on demand), de andere een SVOD-speler. Ze moeten allebei een goede plaats krijgen in ons medialandschap.

Binnenkort staat er een nieuw gesprek gepland tussen de VRT en Streamz. Weet dat Streamz sinds april een nieuwe CEO heeft. Ik heb hem ook al ontmoet. Dat is, denk ik, veelbelovend. Ook de VRT geeft aan nog steeds open te staan om verder

met Streamz samen te werken. Ik hoop dat de nieuwe gesprekken tot een mooie en structurele samenwerking kunnen leiden. Alleen zo kunnen we de Vlaamse content verder valoriseren, maar tegelijkertijd ook ons ecosysteem versterken ten opzichte van de internationale spelers.

Dan kom ik bij uw laatste vraag. We moeten een onderscheid maken tussen de distributie van het basisaanbod van de VRT, die past binnen de uitvoering van de publieke opdracht om iedereen in Vlaanderen te bereiken, en de distributie van een SVOD-aanbod. Voor de distributie van het basisaanbod op derde platformen werkt de VRT samen met Telenet en Proximus. Ook VRT NU wordt tegenwoordig als smart-tv-app aangeboden door derden als Telenet, Proximus, Android TV en Apple TV.

Daarnaast biedt de VRT ook individuele programma's aan op video on demand, zowel in binnen- als buitenland. Ik heb het er daarnet ook over gehad. Zo werken de VRT en lokale producenten samen met lokale spelers, zoals Streamz, Proximus en Telenet, maar worden programma's van de VRT ook aangeboden door andere publieke en commerciële omroepen. De VRT werkt ook – zoals toegelicht – samen met onder meer Netflix en Amazon.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Dank, minister, voor uw antwoord. Ik blijf, eerlijk gezegd, toch wel een beetje op mijn honger zitten. Het is duidelijk dat van een sterke prioritaire samenwerking van de VRT met Streamz vandaag vooralsnog geen sprake is. Nochtans staat dat in de beheersovereenkomst als een belangrijke opdracht voorop. Die bepaling staat daar niet enkel om parlementsleden tevreden te stellen. Die opdracht staat er omdat die marktversterking broodnodig is in het disruptieve medialandschap. Niemand hier zal ontkennen dat cruciale budgetten naar buitenlandse bedrijven vloeien. Het gaat niet alleen om reclamebudgetten, maar evenzeer over middelen die de Vlaamse mediaconsument bereid is te betalen voor een kwaliteitsvolle en voldoende diverse catalogus van fictie. Die bereidheid is er ongetwijfeld. De VRT verwijst er zelf naar op de website van de Vlaamse Audiovisuele Regie (Var), waar ze maar al te graag de eigen videostreamingdienst aanprijst aan de adverteerder. De Var lijst er de tien meest gebruikte streamingdiensten in Vlaanderen op volgens wekelijks gebruik. Nu komt het. Het zijn: YouTube, 50 procent – het is zoals de uitslagen van Eurosong van vanavond –; Netflix: 38 procent; VRT NU: 17 procent; VTM Go: 14 procent; Disney: 8 procent; Telenet Yelo: 8 procent; en ten slotte Streamz: 7 procent. Dat betekent dat Streamz niet naar de finale gaat die de volgende dagen zal plaatsvinden.

Het is duidelijk, minister, dat internationale aanbieders heel hoog scoren. Samen hebben ze 88 procent. Als ik Disney meetel, hebben ze meer dan 80 procent. Los van het feit dat de VRT haar eigen VRT NU zeer goed aanprijst op die derde plaats, gaat ze eigenlijk de rechtstreekse concurrentie aan met Streamz. Ik hoor – en ik zie ook – dat de VRT met sommige internationale spelers goed samenwerkt. Ik hoor dat de VRT heel goede deals aan het sluiten is met Netflix. Zo zijn er inderdaad op Netflix heel wat VRT-reeksen terug te vinden. Ik werd er zelf voor benaderd door 'Onder vuur', dat op zondagavond op VRT een prominente reeks is. Men kwam aan de burgemeester vertellen dat men op Netflix wilde geraken en dat de VRT daar aan het werken was. Ik denk toch dat we goed moeten beseffen dat de Vlaamse tv-kijker zich niet een onbepaald aantal abonnementen aanschafft. Niet iedereen betaalt voor diverse videostreamingdiensten. Ik denk niet dat iedereen én Netflix én Disney én Streamz in zijn abonnementen heeft. De keuze zal dus wel in belangrijke mate afhangen van het aanbod. Als het aanbod van Streamz niet groot genoeg is, zal het nooit lukken. In dit aanbod speelt de aanwezigheid van Vlaamse content een belangrijke rol, dus ook de aanwezigheid van VRT-content in Streamz. Doorgedreven samenwerking met internationale spelers zal er nooit toe leiden dat het Vlaamse initiatief waar we in de beheersovereenkomst naar verwijzen, een sterke groei zal

kennen. En dat heeft dan weer zeer grote gevolgen voor de investeringen in Vlaamse content zelf.

Ik zeg hier niet dat er enkel exclusieve samenwerking moet zijn met Streamz. Sowieso, dat weet u, ben ik een liberaal. Ik ben een zeer koele minnaar van exclusiviteitscontracten bij de VRT. Maar de focus moet wel juist zitten. Er zijn diverse valorisatiewindows waarover onderhandeld kan worden. Ik heb helaas de indruk, minister, dat dit vandaag niet, of toch zeker onvoldoende, het geval is. Ik wil dus absoluut vanuit mijn rol als Vlaams Parlements lid en lid van deze mediacommissie een oproep doen aan de VRT om hier werk van te maken en dit absoluut niet op de lange baan te schuiven. De internationale concurrentie is moordend. We moeten ze niet nog een beetje meer helpen om ons helemaal uit te moorden.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dit vind ik nu eens echt een heel interessant debat, waar we fundamenteel van mening verschillen, beste collega. *(Opmerkingen van Bart Tommelein)*

Dat heeft daar niets mee te maken. Dat is omdat we weten dat een sterke openbare omroep, een sterke publieke omroep, eigenlijk de beste garantie is voor een sterke democratie.

We zeggen dat de VRT moet zijn waar de Vlaming is. Als de Vlaming meer en meer op digitale platformen zit en digitaal kijkt, dan moet de VRT daar zijn. Dus die derde plaats voor VRT NU: chapeau! Dat is exact wat wij vragen van de VRT. Anders zou u met vragen komen dat de VRT niet doet wat ze moet doen. De VRT doet wél wat ze moet doen.

Minister, toen Streamz werd opgestart, hebt u ook verschillende keren gezegd dat u via de beheersovereenkomst vraagt dat de VRT participeert in Streamz. De VRT doet dat ook en stelt een heel groot deel van haar catalogus ter beschikking op Streamz. U hebt er ook altijd bij gezegd dat dat marktversterkend werk wel in een rendabel businessmodel moet kunnen gebeuren voor Streamz en voor de VRT. Dat de VRT zegt dat hun eerste prioriteit VRT NU is en dat ze in Streamz participeren, ja, ten goede. Want wij hebben thuis een abonnement: het meest wordt dat bekeken voor het herbekijken van De Kampioenen en Alles Kan Beter en de hele oude catalogus van de VRT. Die wordt bij ons thuis via Streamz bekeken. Dankzij de VRT zit daar dus een schat aan een 'back catalogue' waar Streamz heel veel klanten mee lokt.

Bovendien, 7 procent: ik vind dat ook helemaal niet slecht. Bij de participatie van Woestijnvis in SBS zaten ze ook niet aan 10 procent. Vandaag heeft SBS dankzij De Mol enzovoort 20 procent. Je moet kansen geven om te laten groeien. Daar gaat in geïnvesteerd moeten worden.

Eigenlijk is de grond van uw vraag mij een beetje onduidelijk, collega Tommelein.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Dit is ook weer een interessante vraag, collega Tommelein. U weet dat misschien niet – ik denk dat u op dat moment zelf minister was – maar in de vorige legislatuur, in de commissie Media, was ik eigenlijk een van de eersten om te pleiten voor iets als Streamz. Het heette toen zo nog niet, het bestond zelfs nog niet. Wij zijn dus zeker voorstander van een eigen platform binnen Vlaanderen waar wij ook onze eigen producties ter beschikking kunnen stellen op de wijze zoals die grote internationale platformen dat doen. Het is er dan uiteindelijk recent ook gekomen. Maar we stellen net als u toch wel vast dat het niet helemaal voldoet aan wat je ervan zou kunnen verwachten. We denken dat er ook voor een stuk een probleem is, niet alleen dat de marktversterkende rol van de VRT hier

nog een beetje ondermaats blijft en dat er gerust nog een tandje bij mag worden gestoken. Maar ik heb begrepen dat dat ook in de pijn zit om daar verder rond te onderhandelen. Laat de verschillende spelers daar hun rol dus maar opnemen.

Ik heb ook verschillende abonnementen sinds 'covid times', omdat we toch vaker thuiszaten. Wat wij ook merken, is dat het gebruiksgemak van die grote, krachtige, internationale spelers – ik vernoem ze niet graag – toch iets makkelijker is. Je was naar iets aan het kijken, hup, dat komt onmiddellijk terug. Je moet niet weer de hele catalogus door om terug te vinden waar je naar aan het kijken was. Het gebruiksgemak van Streamz is dus nog niet wat het moet zijn. Misschien moeten ze daar ook eens naar kijken, om met de digitale mogelijkheden van vandaag er toch voor te zorgen dat ze op het niveau zitten van die internationale spelers: als je dat opzet, dat je ook onmiddellijk suggesties krijgt van 'u kijkt vaak dit of dat'. Dat hele verhaal mis ik nog een beetje. Je zit precies zoals vroeger in de videotheek. Toen moest je ook al de rijtjes afgaan en gaan kijken of er ergens een video tussen zat die je interesseerde. Ik heb een beetje dat gevoel als ik Streamz gebruik. Voor de rest kan ik er niet over klagen, want er zitten echt al heel interessante zaken tussen.

Laten we hopen dat het verder zijn weg kan gaan. Het is echt wel nodig dat we een eigen Vlaams platform hebben. Daar heb ik van in het begin voor gepleit. Ik hoop dat het zeker niet ten onder moet gaan of zo. Verder heeft dat eigenlijk niet zo heel veel te maken, denk ik, met het feit dat collega Segers aanhaalt van 'de VRT is heel belangrijk'. Ja, VRT NU moet er ook zijn, maar die kunnen toch perfect naast elkaar bestaan. Volgens ons heeft de VRT er ook geen belang bij dat Streamz zou mislukken. Dit moet echt verder uitgebouwd worden, maar op een goede manier, met dus liefst nog iets meer content vanuit de VRT, als dat onderhandeld kan worden, en verder een iets gemakkelijker gebruikskomfort voor de kijkers.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik ben groot voorstander van een sterke en een sterkere samenwerking tussen de VRT en Streamz. Voor mij betekent dat dat er op termijn het best ook een structurele samenwerking komt. Maar ik ben het er niet mee eens, collega Tommelein, dat dat vandaag totaal niet goed loopt. Er zijn wel degelijk afspraken gemaakt, er zijn contracten afgesloten, er is al heel wat beschikbaar. Maar wat mij betreft mag dat ook structureel gemaakt worden.

Voor de duidelijkheid: het is aan de VRT-directie om daarover te onderhandelen. Dat zijn commerciële onderhandelingen waarbij de twee partijen ook een welbegrepen eigenbelang hebben, en waarbij er hard wordt gediscussieerd over de prijszetting. Ik denk dat het ook de taak is van de directie om dat op een autonome manier te doen.

Telenet en DPG Media hebben ook de strategische keuze gemaakt om niet aan de VRT te vragen om mee in het kapitaal te treden. Het is met andere woorden een andere partner, het is een externe partner.

Wat het succes van VRT NU betreft: ik denk dat het een zeer goede zaak is dat de VRT nu succesvoller is en nog succesvoller wordt, zeker ook bij jongeren. De digitale strategie van de VRT concentreert zich, wat de internetplatformen betreft, op spora.be voor sport, op VRT NWS voor het nieuwsaanbod, en VRT NU voor video en audio. Dat zijn de drie belangrijkste digitale platformen op het internet, naast de socialemediastrategie. Ik denk dat de VRT daar het best verder op werkt, en dat is ook zo beslist in hun beheersovereenkomst.

Wat de zorg betreft dat daar ook sterk wordt samengewerkt met een aantal buitenlandse spelers: daar moet ik effectief benadrukken dat de filosofie en ook de letter van de beheersovereenkomst is dat de VRT daar moet zijn, met kwalitatieve content, waar de kijkers, de luisteraars en de mediagebruikers aanwezig zijn.

Ik geef misschien een totaal ander voorbeeld: het socialemediaplatform TikTok – qua aandeelhouderschap en bedrijf nu niet meteen mijn favoriet – is heel populair bij veel kinderen en jongeren. De VRT heeft de keuze gemaakt, op basis van een bepaling in de beheersovereenkomst rond aanwezig zijn op platformen waar kinderen en jongeren aanwezig zijn, om daar ook met nieuws aanwezig te zijn via het kanaal van Karrewiet. Los van mijn persoonlijke appreciatie rond het socialemediakanaal TikTok en de aandeelhoudersstructuur daarachter, denk ik dat dat de juiste beslissing is.

Dat betekent ook dat er met andere buitenlandse partners kan worden samengewerkt, en dat er ook commerciële onderhandelingen mogelijk zijn om de verschillende windows te valoriseren. Dat hebben we hier ook altijd gezegd. Je hebt de universele dienstverlening van de VRT, wat betekent dat alle content van de VRT ook op een bepaald moment gratis beschikbaar moet zijn. Maar we hebben ook wel heel duidelijk aangegeven dat we, vanuit economisch perspectief, het een goede zaak vinden dat de VRT alle windows ook kan valoriseren, om op die manier ook extra inkomsten binnen te halen, aanvullend op de publieke dotatie die we vanuit de Vlaamse overheid, als aandeelhouder, ter beschikking stellen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, ik heb niet gezegd dat er niets gebeurd is. Ik heb gezegd dat die prioritaire samenwerking niet sterk genoeg is en sterker moet worden gemaakt. Daar bent u het dus mee eens. Dat dat ook structureler moet worden, daar bent u het ook mee eens. Dat betekent dus dat we daar echt een actieplan moeten hebben dat echt aan de ribben kleeft. Dit staat in de beheersovereenkomst als belangrijkste opdracht, en ik merk dat de sense of urgency nog altijd niet aanwezig is.

Als ik mevrouw Segers hoor, dan breekt mijn klomp. Opnieuw, mevrouw Segers: de concurrentie zit niet intern, die zit niet in Vlaanderen. Er moet samengewerkt worden tussen de Vlaamse mediaspelers in de strijd tegen de internationale spelers. En dat betekent dat we niet moeten zitten te stoefen dat VRT NU 17 procent haalt, als Streamz ondertussen helemaal onderaan bengelt. VRT NU zal Netflix er niet van weerhouden om groter te worden. Het zal enkel samen zijn, mevrouw Segers, dat we dat kunnen regelen.

En het gaat niet alleen om de contentcatalogus, het gaat over het aanmoedigen en het aansporen, het gaat over de previews die worden gegeven, waardoor Streamz effectief die strijd kan aangaan met de internationale spelers. En ik ben niet tegen die internationale spelers. Ik heb ook abonnementen op internationale kanalen. Ik merk alleen, mevrouw Segers, dat ik een abonnement op Streamz heb, en dat dat bij mij thuis bijzonder weinig wordt gebruikt. Dat spreekt boekdelen.

En als ik de cijfers helemaal overloop, dan is het duidelijk: het zijn de buitenlandse aanbieders die heel hoog scoren. En ofwel gaan we daarin berusten, en vinden we dat normaal, en kijken we naar hoe goed VRT NU het doet ... Maar ik berust daar helemaal niet in, ik zeg u dat de sense of urgency dringend is, en ik roep de VRT op om daar effectief werk van te maken.

Het is niet zo, zoals gisteren in de plenaire vergadering werd gezegd, dat ik een tegenstander ben van de VRT. Men weet bij de VRT wel beter. Ik heb een bijzonder goede verstandhouding met heel veel mensen binnen de VRT, maar men moet daar echt werk van maken. Anders gaan we met Vlaanderen op dat vlak de dieperik in.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over een gezamenlijk platform voor Vlaamse podcasts
– 2853 (2021-2022)**

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Deze vraag sluit wat aan bij de vorige vraag, althans wat de kern van de zaak betreft. De kern van de zaak is de marktversterkende rol die de VRT zou moeten opnemen.

Naar verluidt luistert vandaag een kwart van de Vlamingen minstens één keer per maand naar een podcast. En tijdens het allereerste podcastfestival in Oostende lanceerde de CEO van Mediahuis het interessante idee om een gezamenlijk platform voor Vlaamse podcasts op te richten – een soort Streamz voor audio, als het ware. Op die manier zou kunnen worden vermeden dat opnieuw belangrijke inkomsten naar buitenlandse bedrijven stromen. Hierover zouden ondertussen gesprekken lopen tussen de VRT en Mediahuis.

Een aantal van de bepalingen in de VRT-beheersovereenkomst die ik in mijn vorige vraag heb aangehaald, zijn hier evenzeer van toepassing. En ook de volgende passage is heel relevant: "De VRT aggregeert haar audio-aanbod, mogelijk met verrijking van video, gebruiksvriendelijk. Ze houdt hierbij rekening met de trends in de internationale audiomarkt op dit vlak. Audiostreams, podcasts, de aanwending van het rijke audio-archief van de VRT, e.d. worden gebruikt om de maatschappelijke opdracht op het vlak van informatie, cultuur, eigentijdse educatie, sport, ontspanning en muziekbeleving nog beter te vervullen en meer gericht te kunnen inspelen op de noden en de verwachtingen van de eindgebruiker." Verder stelt men ook: "De VRT exploreert samenwerkingen op het vlak van de valorisatie van audio en audiovisuele content."

Minister, klopt het dat Mediahuis en de VRT momenteel gesprekken voeren over de oprichting van een Vlaams podcastplatform? Indien dat zo is, wat is de stand van zaken? Indien niet, zijn er hier dan wel degelijk plannen rond?

Op welke wijze wil en zal de VRT meewerken aan dergelijk initiatief, gezien de beheersovereenkomst? Wat is de vooropgestelde timing?

Worden ook andere Vlaamse mediabedrijven, zoals DPG Media, SBS, Studio 100 en andere bij deze gesprekken betrokken? Waarom wel of niet?

Minister, hoe kijkt u persoonlijk aan tegen dit initiatief?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Bedankt voor deze belangrijke vraag over de ondersteuning van Vlaamse podcasts. U weet dat dat een van de speerpunten is binnen mijn beleid. Daar kom ik op het einde van mijn antwoord nog op terug.

Ik wil starten met een aantal cijfers. Volgens het recente Digimeteronderzoek luisterde in 2021 – dat komt altijd met wat vertraging – 20 procent van de Vlamingen ouder dan 16 maandelijks naar een podcast. Volgens cijfers die ik kreeg van de VRT-studiedienst, luisterde 29 procent van de 12-plussers minstens maandelijks naar podcasts. Bij jongeren is dat zelfs een op de twee. Het gaat dus in stijgende lijn, en ik denk dat we dat ook aanvoelen. We zien ook dat het aanbod de afgelopen jaren, ook tijdens de coronacrisis, sterk is toegenomen, zowel op het vlak van nieuws als op het vlak van documentaires en fictie.

Het is inderdaad zo dat de VRT, Mediahuis en SBS Belgium een aantal verkennende gesprekken hebben gevoerd over een mogelijke samenwerking rond podcasts en een dergelijke applicatie. Ook DPG Media zal aan de komende gesprekken deelnemen.

Uit recente onderzoeken bleek dat podcastgebruik in Vlaanderen effectief in de lift zit, maar dat het grootste deel van de consumptie nog altijd op internationale platformen plaatsvindt. Hierbij komt dat het lokale ecosysteem rond podcastcreatie, -distributie en -consumptie natuurlijk nog in volle ontwikkeling is.

Binnen die context willen de betrokken mediabedrijven opportuniteiten onderzoeken om samen te werken in verschillende onderdelen van de mediawaardeketen. Hiermee willen de betrokken partijen op een duurzame manier bijdragen aan de groei van de lokale podcastmarkt. Voor de VRT past dit in het kader van haar opdracht en strategie om het lokaal ecosysteem te versterken en samenwerkingen rond audio verder te exploreren.

De werkwijze voor de VRT is nog niet precies bepaald. De gesprekken zijn nog niet gefinaliseerd; men is daar nog verder aan het spreken. Het is wel zo dat de VRT, net als de andere mediapartners, op zoek is naar een strategie om opnieuw beter aansluiting te vinden bij onder meer de jongeren. In dat opzicht zou een podcastplatform eigenlijk een logische stap zijn.

Een lokaal samenwerkingsinitiatief lijkt volgens de VRT enkel ondersteunend te kunnen werken voor het Vlaamse ecosysteem, als dit gedragen of ondersteund wordt door de relevante mediapartijen die actief zijn op het vlak van podcasts. Hierbij mogen zeker ook de onafhankelijke producenten van podcasts niet uit het oog verloren worden. Ik heb tijdens het eerste podcastfestival van De Standaard in Oostende aan een van die panelgesprekken deelgenomen, en dat was ook een van de aandachtspunten van een aantal panelleden en van mensen in de zaal: dat we zeker ook de onafhankelijke podcastproducenten een goede plaats moeten geven.

Dat idee voor een gezamenlijk platform werd effectief gelanceerd in Oostende, op dat podcastfestival. Het lijkt mij een goede oplossing om de veelheid aan Vlaamse podcasts beter te ontsluiten. Er bestaan intussen meer dan driehonderd Vlaamse podcasts. Zo'n platform zou gebruikers absoluut helpen om makkelijker de weg te vinden naar het aanbod. En het is ook een manier om te vermijden dat de buitenlandse platformen poortwachter zijn van Vlaamse content, en er geldt aan verdienen, ten nadele van onze Vlaamse spelers.

Ik heb het in het begin al gezegd: podcasts en audio vormen een van de speerpunten van mijn beleid. Ik geef daar drie illustraties van. Ten eerste hebben we in de beheersovereenkomst van het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) effectief voor de eerste keer voorzien dat er projectoproepen zouden komen, en die zijn ook gelanceerd, met 250.000 euro aan middelen voor dit jaar, en vanaf volgend jaar, 2023, 340.000 euro aan structurele middelen. Ten tweede is er in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met het Fonds Pascal Decroos ook opgenomen dat er specifieke ondersteuning moet gaan naar podcasts. En in de beheersovereenkomst van de VRT rond externe productie hebben we ten slotte een vertienvoudiging van de middelen voor audio vooropgesteld, wat neerkomt op jaarlijks een half miljoen euro.

Ik denk dat de Vlaming vragende partij is voor zo'n platform. Wij zijn traditioneel fervente radioluisteraars, en het is belangrijk dat we ook de trein van de audio-podcasts absoluut niet missen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, het is echt hoopgevend dat hierover de eerste gesprekken zijn opgestart, en evenzeer dat DPG Media en SBS, en ik hoop ook Studio 100, gecontacteerd zullen worden.

Ik begrijp dat we nog in een zeer vroege fase van het initiatief zitten in vergelijking met bijvoorbeeld Streamz. Maar het is wel van het grootste belang dat de VRT hier vanaf het prille begin, vanaf het eerste moment, mee aan de gesprekstafel zit. En zoals u zei, was het eerste podcastfestival dat heeft plaatsgevonden, een overonderend succes. U was daar aanwezig, en ik uiteraard ook. Ik heb gezien dat dat een zeer jong publiek was, dat jongeren daar heel sterk in geïnteresseerd zijn. Ik denk dat wij moeten beseffen dat wij een radioland zijn. U zei het zelf al. Wij zijn al jaren een radioland, en ook de advertentiemarkt die op de radio zit, is in vergelijking met andere landen zeer groot.

We weten trouwens dat de VRT nog steeds een van de belangrijkste en leidende radioproductanten in Vlaanderen is. Jarenlang hebben ze de markt overheerst. Nu hebben we uiteraard ook wat commerciële spelers die mee de leiding nemen. Maar de rol van de openbare omroep in dit hele podcastverhaal is onontbeerlijk, is echt belangrijk, en zal bepalend zijn voor het lukken of niet lukken van het initiatief.

Ik denk dat we daar op dezelfde golflengte zitten, minister. Ik kijk uit naar de verdere stappen die worden gezet. U hebt gezegd dat de podcast een van de speerpunten van uw beleid is. Ik denk dat we het best regelmatig eens terugkoppelen met mekaar over wat de verdere evaluatie is. Ik zal alleszins niet nalaten om daar regelmatig naar te peilen. Bedankt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.